

9. SINIF

COĞRAFYA

TAM İZLEME KİTABI

26.HAFTA

- BEŞERİ SİSTEMLER VE SÜREÇLER -

- DEMOGRAFİK DÖNÜŞÜM VE NÜFUS PİRAMİTLERİ -
- NÜFUSLA İLGİLİ FIRSAT, SORUN VE POLİTİKALAR -

Adı :

Numara :

Doğru :

Yanlış :

Soyadı :

Sınıf :

Net :

		YANITLAR	
■		01 A B C D E	16 A B C D E
■		02 A B C D E	17 A B C D E
■		03 A B C D E	18 A B C D E
■		04 A B C D E	19 A B C D E
■		05 A B C D E	20 A B C D E
■		06 A B C D E	21 A B C D E
■		07 A B C D E	22 A B C D E
■		08 A B C D E	23 A B C D E
■		09 A B C D E	24 A B C D E
■		10 A B C D E	25 A B C D E
■		11 A B C D E	26 A B C D E
■		12 A B C D E	27 A B C D E
■		13 A B C D E	28 A B C D E
■		14 A B C D E	29 A B C D E
■		15 A B C D E	30 A B C D E

ÖĞRENCİ NO	
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9

Adı :

Soyadı :

Tam Okul uygulamasını kullanarak optik formları okutabilir, sonuçlarınızı değerlendirebilir ve video çözümlerine ulaşabilirsiniz.

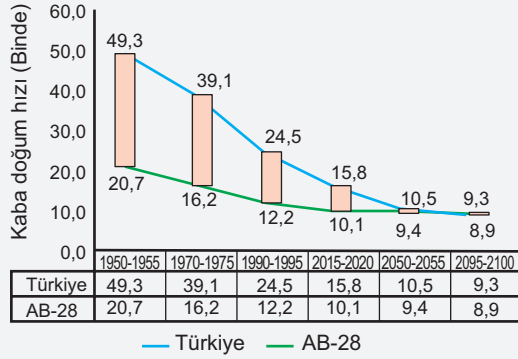
Aynı zamanda **Eğitim Vadisi Mobil** uygulamasını indirerek de video çözümlerine ulaşabilirsiniz.

Uygulamalarımızı **Google Play** veya **App Store**'dan indirebilirsiniz.

Etkinlik

A. Aşağıdaki Türkiye ve Avrupa Birliği ülkeleri kaba doğum hızı (binde) grafiğini inceleyiniz ve verilen soruları cevaplayınız.

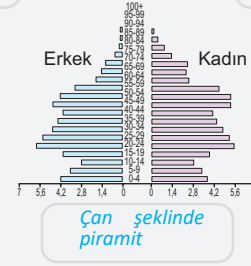
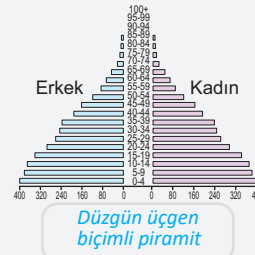
1. Grafiğe göre Türkiye'nin kaba doğum hızı hangi dönemde en büyük düşüşü göstermiştir? Bu düşüşün olası nedenlerini tartışınız.

Türkiye'nin kaba doğum hızı en büyük düşüşü 1970-1975 döneminden 1970-1995 dönemine kadar göstermiştir. Bu düşüşün olası nedenleri arasında sağlık hizmetlerinin iyileşmesi, bebek ölümlerinin azalması, aile planlaması hizmetlerinin yaygınlaşması, eğitim seviyesinin yükselmesi ve kentleşme sayılabilir.

2. 2050-2055 döneminde Türkiye ve AB-28'in kaba doğum hızları neredeyse eşitlenmiştir. Bu durumu açıklayarak, gelecekte doğum oranlarının benzerlik göstermesinin sosyal ve ekonomik etkilerini tartışınız.

2050-2055 döneminde Türkiye'nin kaba doğum hızı 10,5 binde, AB-28'in ise 9,4 bindir. Bu durum, Türkiye'nin doğum oranlarının AB-28 seviyesine yaklaşmasıyla açıklanabilir. Gelecekte doğum oranlarının benzerlik göstermesi, nüfus yapısının yaşlanmasına ve iş gücü piyasasında genç nüfusun azalmasına yol açabilir. Bu da sosyal güvenlik sistemleri üzerinde baskı oluşturabilir ve ekonomik büyümeyi yavaşlatabilir.

B. Aşağıda çeşitli nüfus piramidi modelleri verilmiştir. Bu piramitleri dikkatlice inceleyiniz; isimlerini boş kutulara yazınız.

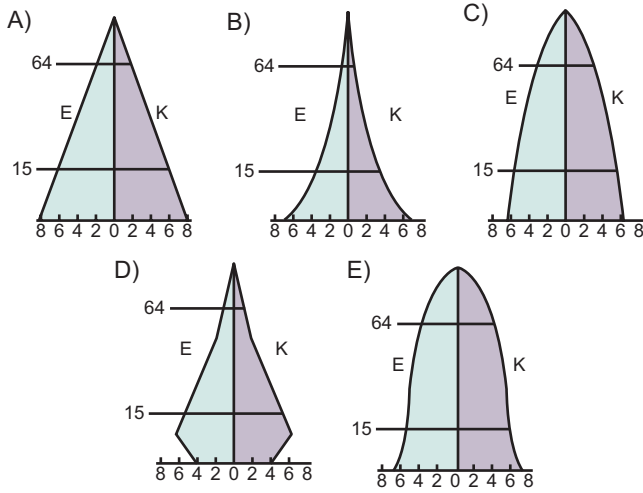
C. Türkiye'nin ve İsveç'in günümüzdeki nüfus politikalarını araştırıp analiz edin ve bu politikaların nüfus yapısındaki fırsat ve sorunlarla nasıl ilişkilendirildiğini açıklayın.

Türkiye: Genç nüfusun fazla olması sebebiyle eğitim ve iş imkânlarına yönelik politikalar geliştirilmiştir. Ayrıca, son yıllarda doğum oranlarını artırıcı politikalar uygulanmaktadır.

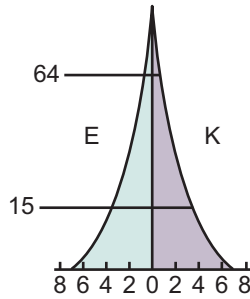
İsveç: Yaşlı nüfusun fazla olması nedeniyle doğum oranlarını artırmaya yönelik teşvikler, çocuk bakım hizmetleri ve göçmen işgücünü entegre etmeye yönelik politikalar uygulanmaktadır. Bu politikalar sosyal güvenlik sistemini sürdürülebilir kılmak ve ekonomik büyümeyi desteklemek amacıyla yapılmaktadır.

- Belirli bir süreçte düşük olan doğum oranlarının sonradan artış gösterdiği ülkelere ait nüfus piramididir.
 - Piramidin taban kısmı genişlemeye başlamıştır. Piramidin üst kısmının geniş olması ise yaşlı nüfus oranının fazlalığından kaynaklanmaktadır.
 - Rusya ve İrlanda gibi ülkelerin nüfus piramitleri bu şekildedir

Yukarıda verilen nüfus özelliklerine sahip bir ülkenin, nüfus piramidi aşağıdakilerden hangisine daha çok benzer?

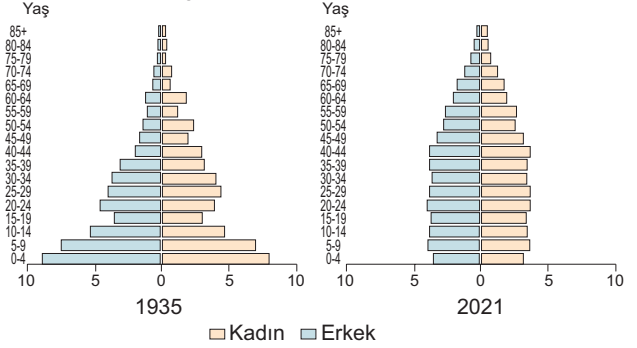
2.

Nüfus piramidi yukarıdaki gibi olan bir ülkenin, nüfus özellikleri ile ilgili olarak hangisi kesin söylenebilir?

- Bebek ölüm oranları artmıştır.
- Başka ülkelere yoğun göç almaktadır.
- Hizmet sektöründe çalışanların oranı en yüksektir.
- Yaşlı bağımlı nüfustan kaynaklı sorunlar fazladır.
- Son yıllarda doğum oranı azalmıştır.

- Aşağıda Türkiye'nin 1935 ve 2021 yıllarına ait nüfus piramitleri verilmiştir.

Buna göre ülkenin;

- nüfus artış hızında,
- ortalama yaşam süresinde,
- yaşlı nüfus oranında

özelliklerinden hangilerinde artış olmuştur?

- Yalnız I
- Yalnız II
- I ve III
- II ve III
- I, II ve III

- "Bir ülkenin nüfus yapısındaki değişim, o ülkenin ekonomik ve sosyal politikalarını doğrudan etkiler. Genç nüfusun fazla olduğu ülkelerde iş gücü arzı yüksek olur ve bu durum ekonomik büyüme için bir fırsat yaratır. Ancak, genç nüfusun eğitimi ve istihdamı için gerekli altyapının sağlanması gerekmektedir. Yaşlı nüfusun fazla olduğu ülkelerde ise sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri üzerinde büyük bir yük oluşur. Bu tür ülkeler, doğum oranlarını artırıcı politikalar uygulayabilir veya göçmen kabul ederek genç iş gücünü artırmayı hedefleyebilir. Her iki durumda da, nüfus politikaları ile nüfus yapısındaki değişimler arasındaki ilişkiyi iyi analiz etmek gereklidir."

Paragrafa göre, aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- Genç nüfusun fazla olduğu ülkelerde iş gücü arzı yüksektir ve bu durum ekonomik büyüme için bir fırsat yaratır.
- Yaşlı nüfusun fazla olduğu ülkelerde sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri üzerinde büyük bir yük oluşur.
- Genç nüfusun fazla olduğu ülkelerde eğitim ve istihdam için gerekli alt yapının sağlanması önemlidir.
- Yaşlı nüfusu fazla olan ülkeler, doğum oranlarını artırıcı politikalar uygulayarak nüfus yapısını dengelemeye çalışır.
- Genç nüfusun fazla olduğu ülkeler, göçmen kabul ederek genç iş gücünü artırmayı hedefler.

5. Genç nüfusun fazla olduğu ülkeler için fırsatlar ve sorunlar ile bu ülkelerin uygulayabileceği nüfus politikaları arasındaki ilişki aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Genç nüfus fazlalığı ekonomik büyüme için fırsat yaratır, bu nedenle doğum oranlarını artırıcı politikalar uygulanır.
- B) Genç nüfus fazlalığı sosyal güvenlik harcamalarını azaltır, bu nedenle sağlık hizmetlerine yatırım yapılmaz.
- C) Genç nüfus fazlalığı iş gücü arzını artırır, bu nedenle eğitim ve istihdam politikalarına yatırım yapılır.
- D) Genç nüfus fazlalığı hızlı kentleşmeye yol açar, bu nedenle kırsal kalkınma projeleri azaltılır.
- E) Genç nüfus fazlalığı sağlık harcamalarını artırır, bu nedenle sağlık hizmetleri azaltılır.

6. Genç nüfus fazlalığının bir kent için en büyük fırsatı nedir?

- A) Artan iş gücü
- B) Yüksek sağlık harcamaları
- C) Artan emeklilik yaşları
- D) Düşen doğum oranları
- E) Azalan eğitim ihtiyacı

7. Bir ülkenin nüfus yapısında meydana gelen değişimler çeşitli fırsatlar ve sorunlar oluşturabilir.

Buna göre,

- I. doğum oranlarının azalması,
- II. ölüm oranlarının artması,
- III. genç nüfus oranının artması,
- IV. yaşlı nüfus oranının artması

durumlarından hangileri iş gücü piyasasında sorun yaratabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve IV
- D) I, II ve IV
- E) I, III ve IV

8. Bir ülkenin nüfus yaş piramidine bakarak aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Ülkenin ekonomik yönden gelişmişliği
- B) Ülkenin yüz ölçümü
- C) Ülkenin yaşlı nüfus oranı
- D) Ülkenin cinsiyet dağılımı
- E) Ülke insanının ortalama yaşam süresi

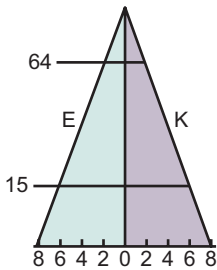
Cevap Anahtarı

1.E 2.A 3.D 4.E 5.C 6.A 7.D 8.B

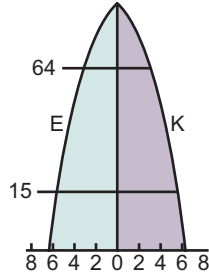

Yazılı Sınav

1. Aşağıdaki nüfus piramidi modellerini inceleyiniz ve her bir modelin karakteristik özelliklerini açıklayınız. Ayrıca, bu modellerin hangi ülkelerde görüldüğünü belirtiniz.

Doğum oranlarının yüksek olmasına karşılık ölüm oranlarının azalmaya başladığı ülkelere ait nüfus piramididir. Doğum oranları yüksek olduğu için piramidin alt kısmı geniştir. Sağlık koşullarının düzelmeye başlamasıyla ölüm oranları azalmıştır. Buna bağlı olarak ortaya çıkan piramidin şekline benzemektedir. Bu özelliğe sahip olan ülkelere hızlı bir nüfus artışı görülmektedir. Bolivya, Filipinler ve Hindistan gibi yeni gelişmekte olan ülkelerin nüfus piramitleri bu şekildedir.

Doğum ve ölüm oranlarının düşük olduğu gelişmiş ülkelere ait nüfus piramididir. Düşük doğum oranları nedeniyle tabanı dar olan piramide göre bu tür ülkelerde aktif nüfus oranı fazla, ortalama yaşam süresi uzun ve yaşlı nüfus oranı da çoktur. ABD, İngiltere, Almanya, İtalya ve İsveç gibi gelişmiş ülkelerin nüfus piramitleri bu şekildedir.

2. Genç nüfusun ve yaşlı nüfusun fazla olduğu ülkelere nüfus yapısının oluşturabileceği fırsat ve sorunlardan 3'er tane yazınız.

Genç nüfusun fazla olduğu ülkeler	Yaşlı nüfusun fazla olduğu ülkeler
Fırsatlar	Fırsatlar
<i>Ekonomik büyüme ve dinamizm. Yenilik ve girişimcilik potansiyeli. Düşük sosyal güvenlik harcamaları.</i>	<i>Deneyimli iş gücü ve mentorluk. Sağlık sektöründe büyüme. Toplumsal bîlgelik ve kültürel miras.</i>
Sorunlar	Sorunlar
<i>Eğitim ve istihdam altyapısının yetersizliği. Kentleşme yoğunluk ve altyapı sorunları. Göç ve entegrasyon problemleri.</i>	<i>Artan sosyal güvenlik harcamaları. Düşük doğurganlık oranları. Yavaşlayan ekonomik büyüme.</i>